

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою
Національного аерокосмічного
університету ім. М.Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»
19 квітня 2017 р., протокол № 13
наказ № 178 від 19.04.2017 р.

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

Психологія

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність 053 «Психологія»

Кваліфікація: Бакалавр з психології галузі знань соціальні та поведінкові науки

(із змінами, внесеними згідно з рішенням:
вченої ради ХАІ протокол № 13 від 20.06.2019 р.
науково-методичної комісії ХАІ протокол № 1 від 31.08.2020 р.
вченої ради ХАІ протокол № 9 від 20.04.2023 р.)

Освітня програма вводиться в дію
з «01» вересня 2023 р.

Ректор Національного аерокосмічного
університету ім. М.Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

М. В. Нечипорук
наказ № 75 від 21.04.2023 р.

Харків 2023 р.

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійну програму «Психологія» для підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 053 «Психологія» в Національному аерокосмічному університеті ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» оновлено у зв'язку:

– зі змінами відповідно до Стандарту МОН (наказ МОН № 565 від 24.04.2019 р.) (затверджено рішенням вченої ради «ХАІ», протокол №13 від 20.06.2019 р.);

– зі зміною Національної рамки кваліфікацій (Постанова Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020, № 519) та структури обов'язкових та вибіркового компонент (затверджено рішенням науково-методичної комісії 3 (НМК 3) ХАІ протокол № 1 від 31.08.2020);

– із модернізацією структури вибіркової компоненти освітньої програми й оновленням змісту її опису та змінами (затверджено рішенням вченої ради «ХАІ» протокол № 9 від 20.04.2023 р.);

Оновлення освітньо-професійної програми «Психологія» проведено групою забезпечення освітньої програми ОПП Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» у складі:

1	Керівник (гарант) освітньої програми	Жидко М. Є.	– канд. психол. наук, доцент, доцент кафедри психології
2	Члени групи:	Гульман Б. Л.	– доктор психол. наук, професор, кафедра психології
3		Калайтан Н. Л.	– канд. психол. наук, доцент, кафедра психології

Члени робочої групи:

1	Тиньков О. М.	– канд. психол. наук, доцент, кафедра психології
2	Научитель О. Д.	– канд. психол. наук, доцент, кафедра психології

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. Роман Анатолійович Гіршфельд, президент ТОВ "LOZOVA MACHINERY"
2. Даніленко А. О. – здобувачка вищої освіти, кафедра психології

Ця освітньо-професійна програма не може бути повністю або частково відтворена, тиражована та розповсюджена без дозволу Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»

ВСТУП

Відповідно до ст. 1 «Основні терміни та їх визначення» Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII (зі змінами) освітня програма – система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти.

Освітня програма використовується під час:

- акредитації освітньої програми, інспектування освітньої діяльності за спеціальністю та спеціалізацією;
- розроблення навчального плану, програм навчальних дисциплін і практик;
- розроблення засобів діагностики якості вищої освіти;
- визначення змісту навчання в системі перепідготовки та підвищення кваліфікації;
- професійної орієнтації здобувачів фаху.

Освітньо-професійна програма враховує вимоги Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII (зі змінами), Постанову Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 23.11.2011 р. № 1341, Стандарт вищої освіти за спеціальністю 053 «Психологія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти від 24.04.2019 р. № 565 і встановлює:

- обсяг та термін навчання бакалаврів;
- загальні компетентності;
- фахові компетентності;
- програмні результати навчання;
- перелік та обсяг навчальних дисциплін для опанування компетентностей освітньо-професійної програми;
- вимоги до структури навчальних дисциплін.

Освітньо-професійна програма використовується для:

- складання навчальних планів та робочих навчальних планів;
- формування індивідуальних планів студентів;
- формування робочих програм навчальних дисциплін, практик;
- визначення інформаційної бази для формування засобів діагностики;
- акредитації освітньо-професійної програми;
- внутрішнього і зовнішнього контролю якості підготовки фахівців;
- атестації бакалаврів за освітньо-професійною програмою «Психологія» зі спеціальності 053 Психологія.

Користувачі освітньо-професійної програми:

- здобувачі вищої освіти, які навчаються в Національному аерокосмічному університеті ім. М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»;
- науково-педагогічні працівники, які здійснюють підготовку бакалаврів за освітньо-професійною програмою «Психологія» зі спеціальності 053 Психологія;
- члени екзаменаційної комісії зі спеціальності 053 Психологія;
- члени приймальної комісії Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут».
- Освітньо-професійна програма поширюється на кафедри Університету, залучені для підготовки фахівців ступеня бакалавра за освітньо-професійною програмою «Психологія» зі спеціальності 053 Психологія.

1. НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

Освітньо-професійна програма розроблена на основі таких нормативних документів і рекомендацій:

1.1 Закон України «Про вищу освіту». № 1556-УП від 01.07.2014(зі змінами).

1.2 Стандарт вищої освіти зі спеціальності 053 «Психологія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти від 24.04.2019 р. № 565.

1.3 Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 23.11.2011 р. № 1341.

1.4 Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» від 29.04.2015 № 266.

1.5 Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність» від 12.08.2015 р. № 579.

1.6 Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, схвалені сектором вищої освіти Науково-методичної Ради Міністерства освіти і науки України (зі змінами).

1.7 Положення «Про організацію освітнього процесу» Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут».

1.8 A Tuning Guide to Formulating Degree Programme Profiles Including Programme Competences and Programme Learning Outcomes. - Bilbao, Groningen and The Hague, 2010.

1.9 A TUNING-AHELO conceptual framework of expected/desired learning outcomes in engineering. OECD Education Working Papers, No. 60, OECD Publishing 2011. <http://dx.doi.org/10.1787/5kghtchn8mbn-en>

1.10 Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації / Авт.: В.М.Захарченко, В.І. Луговий, Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова / За ред. В.Г. Кременя. – К. : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. – 120 с.

1.11 Наказ МОН України «Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266» від 06.11.2015 № 1151.

1.12 Класифікація видів економічної діяльності: ДК 009:2010. – Чинний від 01.01.2012. – (Національний класифікатор України).

1.13 Класифікатор професій: ДК 003:2010. – Чинний від 01.11.2010. – (Національний класифікатор України).

1.14 Національний освітній глосарій: вища освіта / 2-е вид., перероб. І доп. / Авт.-уклад.: В.М. Захарченко, С.А. Калашнікова, В.І. Луговий, А.В. Ставицький, Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова / За ред. В.Г. Кременя. – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2014. – 100 с.

**2. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ «ПСИХОЛОГІЯ»
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 053 «ПСИХОЛОГІЯ»**

1 – Загальна інформація	
Повна назва ЗВО та структурного підрозділу	Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» Кафедра психології National Aerospace University named after M. E. Zhukovsky "Kharkiv Aviation Institute" Department of Psychology
Ступінь вищої освіти	Ступінь вищої освіти – бакалавр Bachelor`s Degree
Галузь знань, спеціальність та назва кваліфікації	Галузь знань – 05 Соціальні та поведінкові науки Field of study – 05 Social and Behavioral Sciences Спеціальність – 053 Психологія Program Subject Area – 05 Psychology Кваліфікація: Бакалавр з психології галузі знань соціальні та поведінкові науки Qualification: Bachelor's degree in Psychology, field of knowledge Social and Behavioral Sciences
Офіційна назва ОПП	Психологія Psychology
Тип диплому та обсяг ОПП	Диплом бакалавра, одиничний, термін навчання 3 роки 10 місяців: – на базі повної загальної середньої освіти – 240 кредитів ЄКТС; – на основі ступеня «фаховий молодший бакалавр», «молодший бакалавр» (освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст») – 240 кредитів ЄКТС. ХАІ визнає та перезараховує не більше ніж 60 кредитів ЄКТС, отриманих в межах попередньої освітньої програми підготовки фахового молодшого бакалавра, молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста).
Наявність акредитації	Сертифікат спеціальності серія УД № 21008310 від 25.01.2017 р., виданий відповідно до рішення АК від 03.07.2017 р., протокол № 126 (на підставі наказів МОНУ від 05.07.2017 р. № 139-л та від 19.12.2016 р. № 1565) Строк дії сертифікату до 01.07.2027 р. Сертифікати з спеціальностей та/або освітніх програм знаходяться на сайті ХАІ: Освіта / Ліцензування та акредитація / Сертифікати про акредитацію освітніх програм / https://khai.edu.ua/education/licenzuvannya-ta-akreditaciya/sertifika-ti-pro-akreditaciyu/053-psihologiya4/ Оновлення або модернізація освітньої програми здійснюється відповідно до розділу 5 Положення «Про розроблення та модернізацію освітніх програм в ХАІ».
Цикл/рівень	НРК України – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень
Передумови	Особа має право здобувати ступінь бакалавра за умови наявності ступеня повної середньої освіти, ступеня «фаховий молодший бакалавр» або освітнього ступеня молодшого бакалавра (освітньо-кваліфікаційного рівня «Молодший спеціаліст»)
Мова(и) викладання	Мовою викладання є державна мова. З метою створення умов для міжнародної академічної мобільності може бути прийнято рішення про викладання однієї чи декількох дисциплін англійською та/або іншими іноземними мовами.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису ОПП	https://khai.edu.ua/education/osvitni-programi-i-komponenti/osvitni-programi-bakalavri-v/
2 – Мета освітньої програми	
Підготовка висококваліфікованих конкурентоспроможних фахівців освітньої кваліфікації «бакалавр з психології», компетентності яких відповідають сучасним вимогам роботодавців та перспективі роботи на ринку праці, передусім в сферах авіаційно-космічної психології, інженерної психології, психокорекції, консультування, інформаційних технологій, а також в суміжних галузях, здатних розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі професійної психологічної діяльності або у процесі навчання при неодмінному дотриманні принципу верховенства загально визнаних цінностей демократичного суспільства.	

3 – Характеристика освітньо-професійної програми	
Предметна область	<p>Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки, Спеціальність 053 Психологія</p> <p>Об'єкт вивчення: психічні явища, їх виникнення функціонування та розвиток; поведінка, діяльність, вчинки; взаємодія людей у малих і великих соціальних групах; психофізіологічні процеси та механізми, які лежать в основі різних форм психічної активності.</p> <p>Цілі навчання: формування наукових уявлень про природу психіки, про методи та результати дослідження психічних явищ; розвиток здатності до застосування психологічних знань в умовах професійної діяльності.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: система психологічних знань, базових категорій і понять, закономірностей, механізмів, методологічних підходів, пояснювальних принципів, науково-прикладних завдань.</p> <p>Методи, методики та технології: методи теоретичного та емпіричного дослідження, валідні, стандартизовані психодіагностичні методики, методи аналізу даних, технології психологічної допомоги.</p> <p>Інструменти та обладнання: психологічні прилади, комп'ютерна техніка, сучасні інформаційні та комунікаційні технології</p>
Орієнтація ОП	Освітньо-професійна
Основний фокус ОПП	<p>Програма передбачає формування компетентностей та одержання результатів навчання у сфері психології, які виражають що саме студент повинен знати, розуміти та бути здатним виконувати після успішного завершення освітньої програми.</p> <p>Ключові слова: мотиви діяльності людини, психічні та вольові процеси, функціональні стани людини, типологічні особливості особистості, психодіагностика, психокорекція.</p>
Особливості програми	Освітня програма спрямована на підготовку висококваліфікованих та конкурентоспроможних фахівців, здатних розв'язувати складні наукові та практичні завдання у сфері психології на підставі здобуття загальних та спеціальних компетенцій. Освітні компоненти загальної та фахової підготовки адаптовані відповідно до запитів сучасної психологічної практики в різних галузях України, зокрема в аерокосмічній галузі. Характерною особливістю програми є логічний перехід від базових теоретичних дисциплін до практико-орієнтованих.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Робота за фахом відповідно до кваліфікації «Бакалавр» і може займати посади: практичний психолог, психолог
Подальше навчання	Особа має право продовжувати освіту за другим (магістерським) рівнем вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентсько-центроване навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання спрямоване на розвиток критичного і творчого мислення, навчання через практику тощо. Лекції, мультимедійні лекції, семінари, практичні заняття, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання, консультації із викладачами, підготовка кваліфікаційної роботи бакалавра.
Оцінювання	Усні та письмові іспити, заліки, практика, індивідуальні завдання, модульні контрольні роботи, атестаційний екзамен та захист кваліфікаційної роботи бакалавра.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

	<p>ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>ЗК9. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)</p>	<p>СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології</p> <p>СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.</p> <p>СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.</p> <p>СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел</p> <p>СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій</p> <p>СК6. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження</p> <p>СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації</p> <p>СК8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову)</p> <p>СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну діяльність відповідно до запиту</p> <p>СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики</p> <p>СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.</p>

7 – Програмні результати навчання

- ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.
- ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.
- ПР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т. ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.
- ПР4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.
- ПР5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проективні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.
- ПР6. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження.
- ПР7. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки.
- ПР8. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців.
- ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.
- ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.
- ПР11. Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій.
- ПР12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.
- ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.

ПР14. Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості.
 ПР15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.
 ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.
 ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.
 ПР18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	Науково-педагогічні працівники, залучені до реалізації освітньої програми, відповідають вимогам щодо забезпечення провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти згідно з діючим законодавством України (Постанова кабінету міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 30.12.2015 р. № 1187 зі змінами).
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення відповідає вимогам Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти згідно з діючим законодавством України (Постанова кабінету міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 30.12.2015 р. № 1187 зі змінами) і забезпечує проведення всіх видів навчальних занять та практик, передбачених навчальним планом. Навчання здійснюється у мультимедійних аудиторіях: кімната курсових та дипломних проектів; кімната для проведення соціально-психологічного практикуму та інтерактивного навчання; комп'ютерний клас кафедри психології; лекційний зал гуманітарного факультету з використанням переносних та стаціонарних ТЗН.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Освітній процес у повній мірі забезпечено підручниками, навчальними посібниками, науково-методичними комплексами, в електронному вигляді відповідно до переліку навчальних дисциплін, що передбачені навчальним планом спеціальності. Відповідно до вимог Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти згідно з діючим законодавством України (Постанова кабінету міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 30 грудня 2015 р. № 1187 зі змінами) включає в себе бібліотечні ресурси, електронні навчальні ресурси, сайт Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут», сайт бібліотеки університету, сайт дистанційного навчання MENTOR та сайт кафедри психології, на яких розміщена основна інформація щодо освітньої діяльності за ОПП.

9 – Академічна мобільність

Національна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Національним аерокосмічним університетом ім. М. Є. Жуковського «Харківській авіаційний інститут» і навчальними закладами України
Міжнародна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Національним аерокосмічним університетом ім. М. Є. Жуковського «Харківській авіаційний інститут» і навчальними закладами країн-партнерів
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Навчання здійснюється державною мовою. У певних випадках може бути прийнято рішення про викладання однієї чи декількох дисциплін англійською та/або іншими іноземними мовами. Іноземні здобувачі вищої освіти можуть навчатися у групах зі здобувачами вищої освіти, які є громадянами України після закінчення вивчення курсу української мови.

3. ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ТА ЇХ ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ

3.1 Перелік компонент ОП

Код КОП	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК1	Вступ до фаху	3	іспит
ОК2	Історія психології	4	іспит
ОК3	Авіаційно-космічна психологія	3	іспит
ОК4	Вікова психологія	5	іспит
ОК5	Еволюційна психологія	3,5	іспит
ОК6	Експериментальна психологія	5,5	іспит
ОК7	Загальна психологія (1 семестр)	4	іспит
ОК8	Загальна психологія (2 семестр)	4	іспит
ОК9	Загальна психологія (3 семестр)	5,5	іспит
ОК10	Іноземна мова	3	залік
ОК11	Іноземна мова	3	диф.залік
ОК12	Математичні методи в психології	4,5	іспит
ОК13	Основи інформатики і застосування електронно-обчислювальних машин в психології	4	залік
ОК14	Основи анатомії та еволюції центральної нервової системи	4	іспит
ОК15	Основи фізіології центральної нервової системи. Психофізіологія	4	іспит
ОК16	Теорія ймовірностей і математична статистика	4	іспит
ОК17	Клінічна психологія	3	іспит
ОК18	Комплексна курсова робота з дисциплін: загальна психологія, соціальна психологія, диференційна психологія	2	диф.залік
ОК19	Комплексна курсова робота з дисциплін: психодіагностика, вікова психологія, психологія особистості та психологія сім'ї	2	диф.залік
ОК20	Основи психологічного консультування і корекції	3	іспит
ОК21	Педагогіка та педагогічна психологія	3	іспит
ОК 22	Політична психологія	4	іспит
ОК23	Практикум з психології	3,5	залік
ОК24	Психодіагностика	4	іспит
ОК25	Психологія праці	3,5	залік
ОК26	Психологія сім'ї	4	іспит
ОК27	Психологія управління	3,5	іспит
ОК28	Соціальна психологія	5,5	іспит
ОК29	Юридична психологія	4	іспит
ОК30	Політологія	3	іспит
ОК31	Соціологія та основи демографії	4	залік
ОК32	Ігрові методи в психології: практикум	4	залік
ОК33	Інженерна психологія та ергономіка	3	іспит
ОК34	Етнічна психологія і крос-культурні дослідження в психології	5	іспит
ОК35	Конфліктологія	4,5	іспит
ОК36	Основи невротології та психіатрії	3,5	іспит
ОК37	Основи професійного відбору та поліграфних досліджень	3,5	залік
ОК38	Основи психології діяльності в екстремальних умовах	3	іспит
ОК39	Основи сексології і сексопатології. Психологія статі і гендерних відносин	4,5	іспит
ОК40	Основи соціальної роботи	3	залік
ОК41	Психогенетика	3	іспит
ОК42	Психологія особистості	5,5	іспит
ОК43	Психологія спорту	3	іспит
ОК44	Психологія творчості	3,5	залік
ОК45	Навчальна практика	3	залік

OK46	Ознайомча практика	3	залік
OK47	Виробнича практика	3	залік
OK48	Атестаційний екзамен	0	іспит
OK49	Кваліфікаційна робота бакалавра	5	іспит
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		179	
Вибіркові компоненти ОП*			
Гуманітарний блок (Soft skills)			
BK1	Історія за вибором	5	залік
BK2	Соціально-гуманістичні аспекти професійної діяльності	3	залік
BK3	Соціально-гуманістичні аспекти професійної діяльності	3	залік
BK4	Українські студії	3	залік
BK5	Правова компетентність	3	залік
BK6	Соціально-гуманітарна дисципліна за вибором	3	залік
BK7	Формування системного наукового світогляду	3	залік
BK8	Економічна дисципліна за вибором	3	залік
Блок дисциплін професійного спрямування MINOR**			
BK9	MINOR. Дисципліна 1	5	залік
BK10	MINOR. Дисципліна 2	5	залік
BK11	MINOR. Дисципліна 3	5	залік
BK12	MINOR. Дисципліна 4	5	залік
Окремі вибіркові дисципліни***			
BK13	Дисципліна індивідуального вибору 1	5	залік
BK14	Дисципліна індивідуального вибору 2	5	залік
BK15	Дисципліна індивідуального вибору 3	5	залік
Загальний обсяг вибірових компонент:		61	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240	

*Здобувач обирає одну дисципліну із запропонованих у переліках/блоках освітніх компонент BK1 – BK8, тим самим забезпечує опанування і поглиблення загальних компетентностей та результатів навчання, що направлені на здобуття соціальних навичок відповідно до вимог стандарту спеціальності. Переліки складових освітніх компонент BK1 – BK8 може збільшуватися і оновлюватися за рішенням галузевої НМК.

**Здобувач може обрати будь-який блок дисциплін професійного спрямування MINOR. Блоки дисциплін професійного спрямування MINOR можуть збільшуватися і оновлюватися за рішенням галузевої НМК.

***Загальноуніверситетський блок, в якому дисципліни для вибору пропонують кафедри Університету або інші підрозділи відповідно до напрямів своєї діяльності або наукових напрямів/шкіл.

Здобувач, який зарахований на базі повної загальної середньої освіти, виконує освітньо-професійну програму в обсязі 240 кредитів ЄКТС.

Здобувач, який зарахований на основі ступеня «фаховий молодший бакалавр», «молодший бакалавр» (освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст») виконує освітньо-професійну програму в обсязі 240 кредитів ЄКТС. При цьому ХАІ визнає та перезараховує не більше ніж 60 кредитів ЄКТС, отриманих в межах попередньої освітньої програми підготовки фахового молодшого бакалавра, молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста).

Згідно з принципами компетентнісного підходу до здобуття вищої освіти перезарахування результатів раніше складених претендентом дисциплін відповідно до індивідуального навчального плану здійснюється за заявою претендента на підставі Положення «Про перезарахування навчальних дисциплін і визначення академічної різниці в Національному аерокосмічному університеті

ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»» (<https://khai.edu/ua/university/normativna-baza/polozheniya1/polozhennya-yaki-regulyuyut-poryadok-zdijsnennya-osvitnogo-procesu/polozhennya-pro-poryadok-perezarahuvannya/>) шляхом порівняння: відповідності змісту дисципліни освітньо-професійної програми (ОПП); запланованих результатів навчання з відповідної дисципліни; загального обсягу у годинах і кредитах ЄКТС; форм підсумкового контролю тощо.

3.2 Розподіл освітніх компонент освітньої програми (КОП) за курсами та семестрами

Під час формування переліку дисциплін, практик та атестації враховано вимоги стандартів вищої освіти за спеціальністю 053 «Психологія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, положення «Про організацію освітнього процесу у ХАІ» (<https://khai.edu/ua/university/normativna-baza/polozheniya1/polozhennya-yaki-regulyuyut-poryadok-zdijsnennya-osvitnogo-procesu/polozhennya-pro-organizaciyu-osvitnogo-procesu/>) та відповідних нормативних документів.

Практики та/або стажування (за всіма видами) входять до складу обов'язкових навчальних дисциплін. Кількість форм контролю на навчальний рік не перевищує шістнадцять. Аудиторне навантаження має становити від 1/3 до 2/3 загального обсягу навантаження.

Розподіл освітніх компонент освітньої програми (КОП) за курсами та семестрами надано у додатку А.

3.3 Структурно-логічна схема ОП

Структурно-логічна схема (додаток Б) освітньої програми відображає послідовність вивчення її компонент, як обов'язкових, так і вибіркових. Здобувачем вищої освіти обирається індивідуальна траєкторія навчання яка реалізується через обирання вибіркових компонент згідно Положення «Про забезпечення права студентів на вибір навчальних дисциплін».

4. ФОРМА АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Атестація здобувачів за освітньо-професійною програмою «Психологія» зі спеціальності 053 Психологія проводиться у формі атестаційного екзамену та публічного захисту кваліфікаційної роботи бакалавра та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження ступеня бакалавра з присвоєнням кваліфікації бакалавр з психології галузі знань соціальні та поведінкові науки.

Умови допуску до атестації – повне виконання навчального плану за ОПП «Психологія» спеціальності 053 «Психологія».

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

Додаток А
Розподіл освітніх компонент освітньої програми (КОП)
за курсами та семестрами

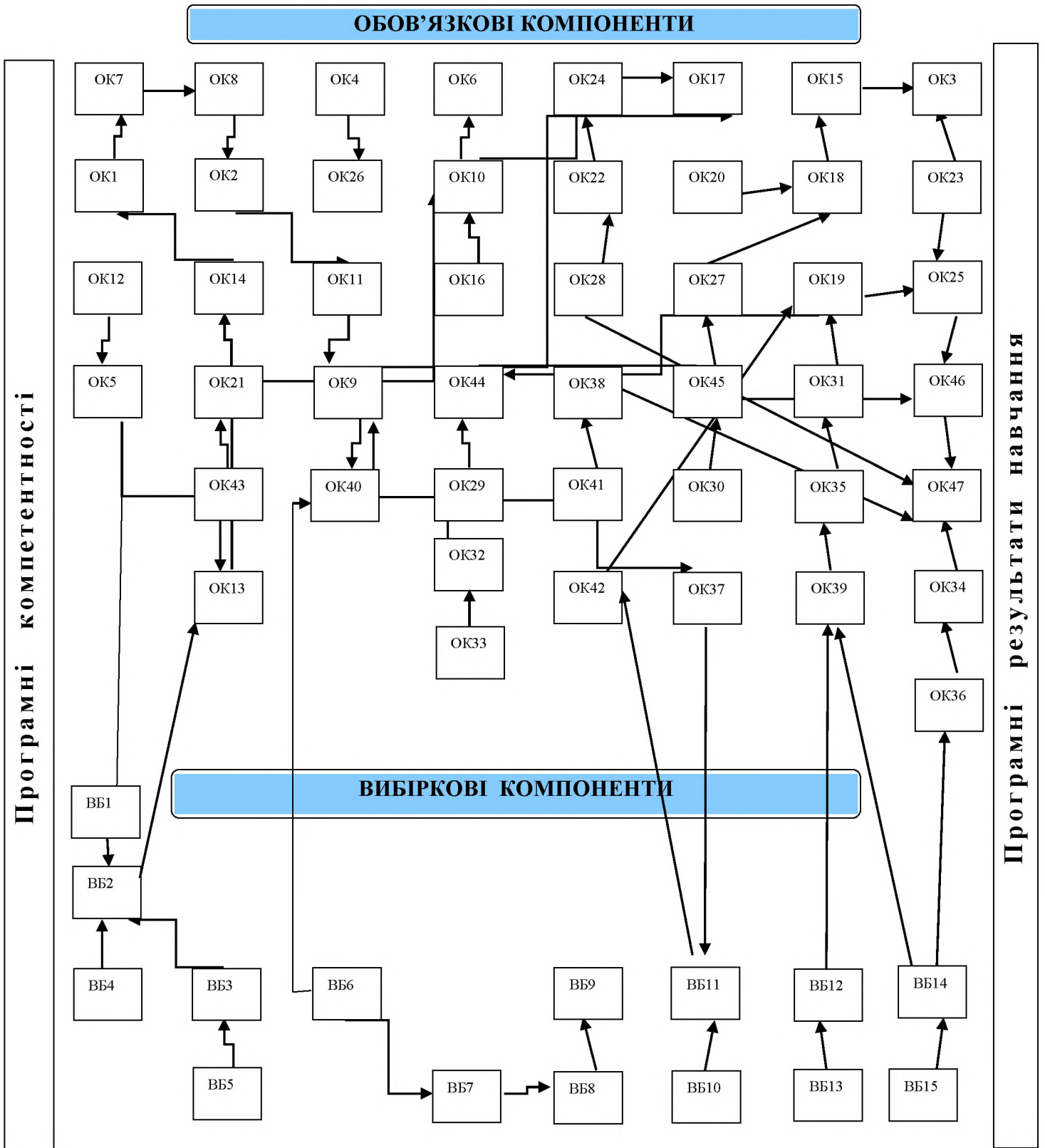
1 семестр (компонента ОП / кількість кредитів)		2 семестр (компонента ОП / кількість кредитів)		3 семестр (компонента ОП / кількість кредитів)		4 семестр (компонента ОП / кількість кредитів)		5 семестр (компонента ОП / кількість кредитів)		6 семестр (компонента ОП / кількість кредитів)		7 семестр (компонента ОП / кількість кредитів)		8 семестр (компонента ОП / кількість кредитів)	
ОК1	3	ОК2	4	ОК4	5	ОК6	5,5	ОК24	4	ОК19	2	ОК17	3	ОК3	3
ОК5	3,5	ОК8	4	ОК9	5,5	ОК12	4,5	ОК26	4	ОК22	4	ОК20	3	ОК25	3,5
ОК7	4	ОК11	3	ОК13	4	ОК18	2	ОК30	3	ОК29	4	ОК21	3	ОК27	3,5
ОК10	3	ОК15	4	ОК28	5,5	ОК46	3	ОК40	3	ОК47	3	ОК33	3	ОК48	0
ОК14	4	ОК16	4	ОК42	5,5	ОК31	4	ОК43	3	ОК32	4	ОК37	3,5	ОК49	5
ВК1	5	ОК23	3,5	ВК6	3	ОК34	5	ОК44	3,5	ОК39	4,5	ОК41	3	ОК36	3,5
ВК2	3	ОК45	3			ОК35	4,5	ВК8	3	ВК10	5	ВК11	5	ОК38	3
ВК4	3	ВК3	3			ВК7	3	ВК9	5	ВК13	5	ВК14	5	ВК12	5
		ВК5	3											ВК15	5
28,5		31,5		28,5		31,5		28,5		31,5		28,5		31,5	

Вибіркові компоненти, їх зміст, формування компетентностей (загальних, спеціальних (фахових)) та визначення результатів навчання представлено у робочих програмах дисциплін та/або силабусах на сайті в розділі «Короткий опис, структура і освітні компоненти освітніх програм і компонентів» освітньо-професійної програми «Психологія» спеціальності 053 «Психологія».

<https://khai.edu.ua/education/osvitni-programi-i-komponenti/osvitni-programi-bakalavriv/psihologiya/korotkij-opis-struktura-i-komponenti30/>

Додаток Б
СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

1 семестр	2 семестр	3 семестр	4 семестр	5 семестр	6 семестр	7 семестр	8 семестр

Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»	Освітньо-професійна програма «Психологія», галузі знань – 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальності 053 «Психологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, ступеня вищої освіти – бакалавр, кваліфікація – бакалавр з психології	ID – 94 Стор. 1 Всього сторінок 1
--	--	---

ЛИСТ ОБЛІКУ ВНЕСЕННЯ ЗМІН

Номер зміни	Дата введення в дію	Пояснення до змін
1.	2 вересня 2024 р.	Затвердити зміни до освітньо-професійної програми «Психологія» спеціальності 053 «Психологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів усіх курсів та форм навчання, які на ній навчаються. (Додаток А). Підстава: 1) Наказ МОН України від 13.06.2024 № 842 «Про внесення змін до деяких стандартів вищої освіти»; 2) Рішення галузевої навчально-методичної комісії № 3 (протокол №1 від 30.08.2024).

ДОДАТОК А

Затверджені зміни у

освітньо-професійній програмі «Психологія»
спеціальності 053 «Психологія»
галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
викладено у такій редакції:

2 ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ «Психологія» зі спеціальності 053 «Психологія»

Позицію «Загальні компетентності» пункту 6 – Програмні компетентності доповнити ЗК12 такого змісту:

ЗК12. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

5 МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

Вести до всіх компонент освітньо-професійній програмі «Психологія» спеціальності 053 «Психологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, для здобувачів усіх курсів та форм навчання, які на ній навчаються загальну компетентність ЗК12. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів не доброчесності.